

PPA110วิชา สังคมและเศรษฐกิจไทย Thai Social and Economic Structure

By Dr. Phudit Nokhontod

APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก ก่อตั้งขึ้นจากการประชุมรัฐมนตรีของประเทศในแถบเอเชีย-แปซิฟิก เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าของภูมิภาคของโลก พัฒนาและส่งเสริมระบบการค้าพหุภาคี และสนับสนุนผลักดันให้การเจรจาการค้าหลายฝ่าย ศึกษาสู่ทางในการเปิดเสรีการค้าในภูมิภาค ในลักษณะที่มิใช่การรวมกลุ่มทางการค้าที่กีดกันประเทศนอกกลุ่ม (Open Regionalism) ขยายความร่วมมือสาขาเศรษฐกิจที่สนใจร่วมกัน และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการไหลเวียนสินค้า บริการ ทุน และเทคโนโลยีระหว่างกันโดยเสรี

ปัจจุบัน เอเปคมีสมาชิกจำนวน ๒๑ เขตเศรษฐกิจ ประกอบด้วยมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น แคนาดา เกาหลีใต้ และรัสเซีย โดยไทยเป็นหนึ่งใน ๑๒ เขตเศรษฐกิจผู้ร่วมก่อตั้ง

ทั้งนี้ เอเปคมีประชากรรวมกว่า ๒,๙๐๐ ล้านคน หรือประมาณ ๑ ใน ๓ ของโลก มีผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) รวมกันกว่า ๕๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๑,๗๐๐ ล้านล้านบาท เกินครึ่งของ GDP โลกและมีมูลค่าการค้ารวมกันเกือบครึ่งหนึ่งของการค้าโลก

กลไกการทำงานของเอเปคแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

๑.ระดับ นโยบาย

๑.๑ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders' Meeting หรือ AELM)

๑.๒ การประชุมรัฐมนตรีเอเปค (APEC Ministerial Meeting หรือ AMM)

๑.๓ การประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปค (APEC Ministers Responsible for Trade Meeting หรือ MRT)

๑.๔ การประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปค (APEC Finance Ministerial Meeting หรือ FMM)

๑.๕ การประชุมรัฐมนตรีสาขาต่าง ๆ (Sectoral Ministerial Meetings)

กลไกการทำงานของเอเปคแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

๒.ระดับ ปฏิบัติ

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meeting หรือ SOM) ซึ่งกำกับดูแลผลการประชุมของคณะกรรมการหลัก ๔ เสาคือ

(๑) คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุน (Committee on Trade and Investment หรือ CTI)

(๒) คณะกรรมการด้านงบประมาณและการบริหาร (Budget and Management Committee หรือ BMC)

(๓) คณะกรรมการด้านเศรษฐกิจ (Economic Committee หรือ EC)

(๔) คณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (Steering Committee on Economic and Technical Cooperation หรือ SCE) และมีการประชุมระดับคณะทำงานอีกจำนวนมากภายใต้คณะกรรมการทั้งสิ้น

กลไกการทำงานของเอเปคแบ่งการดำเนินงาน
ออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

๓.สภาที่ปรึกษา
ทางธุรกิจเอเปค

(APEC Business Advisory Council หรือ ABAC) สภาที่ปรึกษาธุรกิจเอเปค (ABAC) เป็นหน่วยงานภาคเอกชน ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก หน้าที่หลักคือทำให้คำแนะนำแก่ผู้นำและเจ้าหน้าที่เอเปคในประเด็นที่น่าสนใจทางธุรกิจ ตลอดจนการส่งมอบข้อมูลทางธุรกิจเฉพาะด้าน

OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries)

กลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือสร้างอำนาจต่อรองในเรื่องของราคาและเงื่อนไขการขายน้ำมัน ผลจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีการเคลื่อนย้ายทุนเข้าไปในกลุ่มประเทศที่มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อลดการกีดกันด้านภาษีจากประเทศนอกกลุ่มประเทศสมาชิกมี 13 ประเทศประกอบไปด้วย อิหร่าน อิรัก คูเวต ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์ ลิเบีย สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กาบอง ไนจีเรีย เวเนซุเอลา เอกวาดอร์ และอินโดนีเซีย

GMS (Greater Mekong Sub-Region)

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB: Asian Development Bank) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก

กลุ่มประเทศ GMS มีพื้นที่รวมกันประมาณ 2 ล้าน 3 แสน ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ พื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ 250 ล้านคน และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

GMS (Greater Mekong Sub-Region)

โครงการ GMS มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถรวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก

IMF (International Monetary Fund)

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ จัดตั้งขึ้นจากการประชุมทางการเงินของสหประชาชาติ ณ เมืองเบรตตันวูด ในปี ค.ศ. 1944 พร้อมกับธนาคารโลก

โดย**ธนาคารโลก**จะมีบทบาทในการจัดหาทุนระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่ประเทศที่ประสบปัญหาจากภัยสงครามเพื่อใช้ในการบูรณะและพัฒนาเศรษฐกิจของตน เพื่อเป็นรากฐานทำให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าระหว่างประเทศ

ส่วน **IMF** จะช่วยส่งเสริมเสถียรภาพในด้านอัตราแลกเปลี่ยนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น ให้เงินกู้ระยะสั้นแก่ประเทศสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านดุลการชำระเงิน ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกของธนาคารโลกและIMF พร้อมกันในปี ค.ศ. 1949

การตั้งเขตการค้าเสรี จะทำให้เกิดสิทธิพิเศษการค้าและการลงทุนประเทศที่ร่วมโดยไม่ขัด WTO หากปฏิบัติตามเงื่อนไข ซึ่งจะทำให้ขยายการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศที่ร่วมตั้งเขตการค้าเสรี ขณะเดียวกัน ย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศนอกกลุ่ม ที่จะถูกกีดกันการค้า และการลงทุน จึงเป็นแรงกระตุ้นพิจารณาตั้งเขตการค้าเสรี กับประเทศอื่นด้วย

หลายประเทศใช้การตั้งเขตการค้าเสรี เป็นยุทธวิธีสร้างพันธมิตรเศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งสร้างฐานขยายการค้า และการลงทุนกับประเทศ หรือกลุ่มประเทศภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก นานาประเทศต่างตระหนักว่า การที่ประเทศต่างๆ รวมกันเป็นตลาดขนาดใหญ่ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะประเทศอาณานิคมใกล้เคียงกัน สอดคล้องกันทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ย่อมหนุนนำสู่พัฒนาการเศรษฐกิจแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ และแข่งขันกับตลาดใหญ่ๆ ที่มีอำนาจต่อรองสูงได้

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (open economy) คือ เป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ

รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 มาเป็นแนวทางในประเทศ

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (open economy) คือ เป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ

รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 มาเป็นแนวทางในประเทศ

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

การค้าระหว่างประเทศของไทยที่ผ่านประเทศไทยส่วนใหญ่จะขาดดุลการค้า และได้ดุลการค้าการชำระเงินเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสินค้าส่งออกของไทยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว ยางพารา ไม้สัก ดีบุก ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กุ้งสด ทูเรียน มังคุดและที่ส่งออกมาเพิ่มขึ้นโดยเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ ซีเมนต์ อัญมณี ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ผ้าไหมไทย

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยก็นำเข้าสินค้าเยอะมาก เป็นเหตุให้เราขาดดุลการค้า สามารถจำแนกสินค้านำเข้าได้ดังนี้

สินค้าอุปโภคบริโภคประเภทอาหาร ผลิตภัณฑ์นม เครื่องดื่ม เครื่องใช้ในบ้าน มีแนวโน้มลดลงเพราะมีการผลิตทดแทนการนำเข้า และพัฒนาไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออก

สินค้ากึ่งสำเร็จรูปและวัตถุดิบ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายใน มีแนวโน้มสูงขึ้น

สินค้าประเภททุน ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องทุนแรงรถแทรกเตอร์ ปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มสูงขึ้น

สินค้าอื่นๆ ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ในรอบระยะ 10 ปีที่ผ่านมาอัตราการนำเข้าสินค้าของไทยสูงมากขึ้น เนื่องจากการเร่งพัฒนาประเทศมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าทุนมากขึ้น การบริโภคของคนในประเทศเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการบริโภคเลียนแบบ ซึ่งมักจะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง

นอกจากนี้ประเทศไทยส่งเสริมการค้าเสรี ควบคุมการนำเข้าเพียงไม่กี่รายการ จึงมีการนำเข้าสินค้าอย่างมาก จากสาเหตุเหล่านี้ เป็นเหตุให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ามาตลอด

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

เศรษฐกิจและการค้าของไทยในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราที่สูงมาก แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ ได้มีการนำมาตรการใหม่ๆ มาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้ามากขึ้น เช่น

การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และ ตบโต้การอุดหนุนการห้ามนำเข้าโดยอัตโนมัติ โดยใช้เหตุผลทางสุขอนามัย มาตรฐานสินค้าหรือสิ่งแวดล้อม การแข่งขันในตลาดการค้าโลกที่มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น กระจายไปสู่ตลาดต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ในส่วนของประเทศไทยนอกจากแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของโลกโดยเข้าร่วมในกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกันและผลักดันให้มีการพัฒนาอาเซียนเป็นเขตการค้าเสรีแล้ว จะต้องพัฒนาสินค้าออกของไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้นทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในตลาดโลก

รวมทั้งจะต้องแสวงหาลู่ทางที่จะขยายการลงทุนของไทยไปในภูมิภาคต่างๆ ให้มากขึ้นทั้งในลักษณะของการลงทุนโดยตรงและการร่วมทุน เพื่อเป็นช่องทางให้สินค้าออกของไทยกระจายไปสู่ตลาดต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

เนื้อโควากิว

โคราชวากิว เนื้อที่อร่อยที่สุด

